

Innovation, der understøtter et samlet og sammenhængende sundhedsvæsen

Indhold

Indledning.....	2
Et stærkt udgangspunkt.....	2
Lokalt udviklede løsninger skal komme flere til gavn	2
Der skal i højere grad efterspørges digitale løsninger til det nære sundhedsvæsen.....	3
En samlet og styrket innovationsindsats: Nationalt center for sundhedsinnovation.....	3

Indledning

Hvis sundhedsvæsenet med færre medarbejdere i fremtiden skal kunne behandle flere borgere med voksende og stadigt mere komplekse behov, skal der være teknologi til rådighed til at reducere efterspørgslen på specialiserede sundhedsydelser og understøtte et flyt af opgaver mod det nære sundhedsvæsen. På samme måde som sektoropdelingen har hindret udviklingen af det nære sundhedsvæsen, gør det sig også gældende for innovation, hvor et fragmenteret setup står i vejen for udvikling af teknologi og digitalisering til understøttelse af nære tilbud. Af denne grund er der også inden for sundhedsinnovations-området behov for at samle ansvar og opgaver. Til det formål anbefaler regionerne etablering af en samlet og styrket innovationsindsats i form af et nationalt center for sundhedsinnovation.

Et stærkt udgangspunkt

Danmark har en stærk og innovativ life science industri og et sundhedsvæsen, hvor dygtige sundhedsprofessionelle arbejder tæt sammen med private virksomheder og videninstitutioner om at udvikle innovative digitale og teknologiske løsninger, og hvor særligt hospitalerne har opbygget stærke, lokale innovationsenheder. Herigennem er der sikret markante fremskridt inden for brugen af teknologi og digitale løsninger i sundhedsvæsenet, som har sikret danskere længere og bedre liv.

Både nationalt og regionalt har man igangsat indsatser målrettet mod at øge skaleringen af innovative løsninger i sundhedsvæsenet. Blandt andet har regionernes sundheds-it som formål at understøtte regionernes fælles strategi og indsats i forhold til digitalisering, data, teknologi og innovation på sundhedsområdet, med udgangspunkt i en fælles model for tværregional udbredelse af løsninger. Og med fællesoffentlige udviklings- og skaleringsindsatser øges udbredelsen af innovation, fx inden for AI og mere behandling hjemme.

Det er rigtig godt. For vi har brug for innovation som led i at styrke og fremtidssikre vores sundhedsvæsen. Anvendt klogt og sikkert kan teknologi og digitale løsninger være et redskab til at øge behandlingskvaliteten og frigøre tid til patienterne, fx ved at effektivisere arbejdsgange og aflaste medarbejderne på hospitalerne. Men også ved at lette presset på sundhedsvæsenet, fx ved at forebygge sygdomme, gøre borgerne mere selvhjulpne samt flytte behandlingen tættere på borgerne; Løsninger som alle repræsenterer store potentialer for at øge kvaliteten af patientbehandlingen, bruge sundhedsvæsenets ressourcer mere effektivt og frigøre arbejdskraft i et stærkt presset sundhedsvæsen.

Lokalt udviklede løsninger skal komme flere til gavn

Der sker meget værdiskabende innovation i klinikken og gennem offentlig-privat samarbejde, hvor igennem gode løsninger udvikles og implementeres. Det er godt og vigtigt, at meget innovation efterspørges og drives lokalt. For det styrker Danmarks fundament for sundhedsinnovation, life science-industrien og skaber lokale gevinster.

Der er dog – som Robusthedskommissionen også fremhæver i sine anbefalinger – behov for i højere omfang at løfte eksisterende og lovende innovative løsninger op til national udbredelse, hvis teknologiens arbejdskraftfrigørende og kvalitetsmæssige potentialer skal komme flere til gavn i et presset sundhedsvæsen. Der er en stor beredvillighed i sundhedsvæsenet til at arbejde med udvikling og skalering af innovation. Men

det er også en svær og udfordrende opgave. Mange teknologiske løsninger virker rigtig godt, fordi de er udviklet og testet til en specifik klinisk og teknisk kontekst. Men for at opnå samme gode effekter andre steder i sundhedsvæsenet, kan det kræve omfangsrige tilpasninger og ofte nye effektvurderinger, før løsningerne kan implementeres i en ny kontekst. Dertil kommer, at det kan være vanskeligt fra lokalt hold og med sparsomme ressourcer at overskue og overkomme de adskillige strukturelle og organisatoriske barrierer, som hører til i udbredelsesfasen (herunder blandt andet forskellige krav til effektvurdering, stramme etårige indkøbsbudgetter, tolkning af lovgivning, mv.).

For i højere omfang og tempo at kunne udbrede gode og veldokumenterede løsninger, er der behov for styrkede rammer, retning og organisering omkring udbredelse af løsninger. Der er behov for ét sted, hvor både sundhedsvæsen og virksomheder kan orientere sig og få et overblik over tilgængelige løsninger på markedet samt sikre en koordineret adgang til sundhedsvæsenet for fx test og afprøvning af løsninger. Herudover er der behov for mere koordinering og ensartethed, fx når det kommer til fortolkning af udbudsregler, metoder til evaluering og måling af effekt mv.

Der skal i højere grad efterspørges digitale løsninger til det nære sundhedsvæsen

Mange af de løsninger, som for alvor kan bidrage til at aflaste sundhedsvæsenet, skal findes uden for hospitalerne. Det er for eksempel digitale og teknologiske løsninger, der gør borgere mere selvhjulpne, understøtter forebyggelse af sygdom, sikrer sundhedstilbud tæt på borgerens hjem og bedre sammenhæng for borgere med kronisk sygdom. Der er behov for nytænkning og målretning af innovation mod det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, hvor behandlingen rykker ud i det nære tæt på borgeren og patienten – og løsninger udvikles ud fra et patientperspektiv.

Der mangler dog i dag en tilstrækkelig og naturlig efterspørgsel i sundhedsvæsenet på innovation, som har dette brede og tværsektorielle perspektiv og som har national udbredelse som startpræmis. Således ses, at mange gode innovationsindsatser og resultater i sundhedsvæsenet rammer ned i adskilte sektorer og dele af et patientforløb. Det er med god grund. For det er i dag meget komplekst at efterspørge tværsektorielle løsninger, som kræve store og tunge udbuds- og koordinationsprocesser mellem 98 kommuner og fem regioner. Og der findes ikke en struktur, der giver incitamenter, kapacitet og rammer for at efterspørge og udbrede gode løsninger, der matcher patientnære behov i et sammenhængende sundhedsvæsen.

Udover at styrke det offentlige-private samarbejde om tværgående innovation, vil indsatsen øge forudsætningerne for på globalt plan at afsætte danske sundhedsløsninger, som er implementeret på nationalt plan og med den globale arbejdskraftudfordring for øje.

En samlet og styrket innovationsindsats: Nationalt center for sundhedsinnovation

For at imødekomme de ovenfor beskrevne behov, anbefaler Danske Regioner at etablere en formel struktur for innovation i det danske sundhedsvæsen. Et formel struktur kan tage form af et nationalt center for sundhedsinnovation med armslængde til den enkelte sektor, der kan hjælpe til at modne, verificere og videreudvikle løsninger med et stort potentiale og efterspørge en ny type løsninger på tværs af sektorgrænser, som ikke efterspørges systematisk i dag.

Et nationalt center for sundhedsinnovation har tre overordnede opgaver:

For det første skal centret fungere som motor for udfordringsdrevne udbud eller "calls" med udgangspunkt i tværsektorielle behovsafdækninger. Via disse udbud skal virksomheder, klinikere og forskere motiveres til at byde ind med løsninger med tværsektorielt perspektiv uden hensyntagen til de barrierer, som i dag gør det svært at udvikle og afsætte den slags løsninger. Fokus vil primært være på løsninger, som vil lette presset på hele sundhedsvæsenet, og som kun efterspørges i begrænset omfang i dag.

For det andet skal centret fungere som én indgang for projekter – fra hospitaler, kommuner eller virksomheder – der allerede er pilotafprøvet, men som har brug for hjælp til yderligere test og modning med henblik på national skalering, herunder finansiering, ekspertise og adgang til bredere afprøvning for at sikre klinisk ejerskab. Centret skal – via inddragelse af klinisk ekspertise og ansvarlige myndigheder - kunne tilbyde en national implementeringsforpligtelse for de løsninger, der har vist sig at kunne frigøre arbejdskraft uden tab af kvalitet. De løsninger, der – som i dag – udvikles lokalt i samarbejde mellem virksomheder, klinikere og måske forskere, kan indleveres til centret, hvis løsningen har brug for hjælp og økonomisk støtte til modning og afprøvning i større skala med henblik på national udrulning.

For det tredje skal centret, udover at fungere som en motor for udvikling, afprøvning og national implementering af tværgående løsninger, danne rammerne for koordinering på nationalt plan når det kommer til fx behovsafdækning og prioritering af innovationsområder, én indgang for test, overblik over eksisterende arbejdskraftfrigørende løsninger, hjælp til markedsafdækning, opbygning af kompetencer -samt en fælles metodik for effektiv vurdering. Alt sammen parametre som i dag efterspørges af både de offentlige og private parter.

For at løse disse opgaver skal det nationale center for sundhedsinnovation bestå af et stærkt sekretariat med kompetencer til at drive innovations- og skaleringsprogrammer inden for life science i bred forstand. Centret skal kunne agere uafhængigt af myndigheds- og sektorgrænser, men forankre modningen af projekter og løsninger i en tæt dialog med relevante klinikere, forskningsmiljøer og virksomheder, ligesom centret skal være i tæt dialog med de ansvarlige myndigheder med henblik på den endelige implementeringsforpligtelse for projekter, der har været grundigt testet og effektivt vurderet. Centret skal understøtte dialogen med egen projektekspertise, sektorkendskab og finansiering af afprøvnings- og implementeringsaktiviteter med henblik på national skalering af de mest effektfulde løsninger.

I tilknytning til centret vil der være behov for at etablere en offentlig-privat fond, som kan levere risikovillig kapital uden krav om afkast til udvikling af det kommercielle set-up og eksportpotentiale i de mest lovende løsninger. Fonden vil som led i udvikling af forretningspotentialet kunne finansiere visse af innovationscentrets modnings-, afprøvnings- og skaleringsaktiviteter. Fonden tænkes etableret i et samarbejde mellem eksisterende statslige og private fonde.